СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

1 Загальні відомості про навчальну дисципліну і викладача:

Спеціальність	051 Економіка
Освітньо-наукова програма	Економіка
Освітній ступінь	Доктор філософії з економіки
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Рік, семестр вивчення	1 рік, 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 14 год.
	Практичні / семінарські – 22 год.
	Самостійна робота - 27 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, корпоративна e-mail)	Кафедра публічного та приватного права kaf-pravo@suem.edu.ua
Дні занять	Відповідно до розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій
Викладач (ПІП, науковий ступінь, вчене звання):	Гудима Ігор Петрович, д.філос.н., доцент
Профіль викладача: Google Scholar: ORCID:	
Контактні дані (телефон, e-mail)	hudyma@suem.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни:

Анотація:	Підготовка науковців передбачає розвиток у них сучасної культури наукового мислення, формування цілісного погляду на основні проблеми науки в контексті її історичного розвитку, світоглядно-методологічних засад, соціокультурних підвалин, методичних та парадигмальних концептів сучасного наукового пізнання. Особлива увага приділяється розгляду науки як феномену культури в контексті її філософської рецепції.
Мета та завдання:	*Метою* дисципліни є засвоєння здобувачами основних принципів і методів наукової діяльності, формування знань, вмінь і навичок і їх застосування при написанні дисертації. *Завдання*: формування у здобувачів вищої освіти здатностей до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, діяти в нестандартних ситуаціях та нести соціальну і моральну відповідальність за свої рішення; формування цілісного погляду на основні проблеми науки в контексті її історичного розвитку, світоглядно-методологічних засад, соціокультурних підвалин, методичних та парадигмальних концептів сучасного наукового пізнання.
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Оволодіння загальнонауковими філософськими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загальнокультурного кругозору. СК 01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК 02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних текстів з економіки.
Результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми):	РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності. РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично

	аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
Очікувані результати навчання:	Вивчивши курс аспірант повинен ***знати***: - основні теоретичні положення, важливі вузлові проблеми усіх тем програми; - визначення ключових категорій філософії науки та методології наукового пізнання; - видатних мислителів та найважливіші першоджерела світової думки з проблем філософії науки та методології наукового пізнання; - основні поняття, підходи, принципи філософського дослідження науки; - головні історичні особливості розвитку науки як соціального інституту; - напрями сучасного наукового пошуку та методологічні, структурні, світоглядно-ціннісні засади й особливості наукового пізнання. Вивчивши курс аспірант повинен ***вміти***: - синтезувати набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття; - аналізувати виникнення науки як особливо соціального інституту і формулювати структуру сучасного наукового знання; - обґрунтовувати функції науки та визначати її місце і роль в модернізації сучасного вітчизняного суспільства; - застосовувати набуті знання для самостійної оцінки ефективності тих чи інших форм і методів наукового пізнання у своїй подальшій фаховій діяльності; - критично оцінювати явища і факти псевдонаукових і паранаукових досліджень.

3 Перелік тем:

Змістовий модуль 1. Наука як культурний феномен і соціальний інститут

Тема 1. Зміст, основні поняття та проблеми філософії науки

Виникнення філософії науки. Філософія науки в системі філософського знання. Складові дисципліни: історія науки, методологія науки, філософія науки, етика наукової діяльності, філософія техніки. Об'єкт і предмет дисципліни. Поняття науки. Підсистеми науки: наука як пізнавальна діяльність, наука як специфічний тип знання, наука як соціальний інститут.

Функції науки: пояснювальна, прогностична, методологічна, просвітницька, світоглядна, технологічна, експертна.

Тема 2. Головні етапи розвитку науки

Становлення науки в стародавніх цивілізаціях (архаїчний період, перед наука у Стародавньому Єгипті, Месопотамії, Індії, Китаї). Антична наука. Фалес як засновник античної науки. Наука в добу Середньовіччя та її пізнавальні установки (універсалізм, символізм, телеологізм). Новоєвропейський період розвитку науки. Класичний етап та його світоглядні установки – натуралізм, детермінізм, аналітизм, наївний реалізм, механіцизм. Г. Галілей як родоначальник наукової революції 17 ст.

Некласична наука та її ідеали і норми : відносної істинності теорій, взаємодії операційних засобів, активності суб'єкта пізнання, акцентування на інтегруючих зв'язках як підвалинах системного аналізу.

Постнекласична наука та її прикметні ознаки, екологічний, людиновимірний, естетичний аспекти розвитку науково-технічного знання в контексті цінностей теорії сталого розвитку.

Тема 3. Пізнання і наукове пізнання як об'єкт філософського аналізу

Поняття пізнання і проблема пізнаваності світу. Джерела пізнання. Чуттєвий досвід і раціональне мислення: основні форми і способи взаємодії. Сенсуалізм і раціоналізм.

Можливості і межі пізнання. Гносеологічний оптимізм, скептицизм, агностицизм.

Сутність процесу пізнання: споглядальний і діяльнісний підходи до пізнання. Пізнання як відображення дійсності, конструювання об'єкта пізнання, єдність відображення та конструювання, інтерпретація.

Суб'єкт і об'єкт пізнання. Людина як суб'єкт пізнання: проблема інтерсуб'єктивності. Об'єкт як «даність» і об'єкт як «конструкція».

Істина та омана. Концепції істини: класична, кореспондентська (істина як відповідність), когерентна, конвенціалістська, прагматична. Критерії істини. Природа наукового пізнання і його зв'язок із практикою. Донаукове стихійно-емпіричне пізнання і його відмінність від наукового. Рівні та характерні риси наукового пізнання. Логіка та методологія наукового пізнання. Особливості наукового пізнання в технічних, соціогуманітарних і природничих науках.

Змістовий модуль 2. Методологічні, структурні, світоглядно-ціннісні засади та особливості наукового пізнання

Тема 4. Структура наукового знання і основні форми наукового пізнання

Джерела пізнання. Чуттєвий досвід і раціональне мислення: основні форми і способи взаємодії. Сенсуалізм і раціоналізм. Можливості і межі пізнання. Гносеологічний оптимізм, скептицизм, агностицизм.

Сутність процесу пізнання: споглядальний і діяльнісний підходи до пізнання. Пізнання як відображення дійсності, конструювання об'єкта пізнання, єдність відображення та конструювання, інтерпретація.

Суб'єкт і об'єкт пізнання. Людина як суб'єкт пізнання: проблема інтерсуб'єктивності. Об'єкт як «даність» і об'єкт як «конструкція».

Істина та омана. Концепції істини: класична, кореспондентська (істина як відповідність), когерентна, конвенціалістська, прагматична. Критерії істини. Особливості наукового пізнання в технічних, соціогуманітарних і природничих науках.

Тема 5. Сучасні концепції структури та розвитку наукового знання

Поняття теорії. Теорія є найбільш складною і розвинутою формою наукового знання; інші його форми - закони, класифікації, типології, первинні пояснюючі схеми, гіпотези - генетично можуть передувати теорії, становлячи базу її формування; з другого боку, вони входять до теорії в якості її елементів.

Теорія надає цілісне уявлення про закономірності і суттєві зв'язки визначеній галузі дійсності.

Структура наукової теорії: 1) вихідна емпірична основа; 2) вихідна теоретична основа; 3) логіка теорії; 4) сукупність виведених у теорії тверджень із їх доказами, які утворюють головний масив теоретичного знання.

Функції наукової теорії. Розвиток наукової теорії. Взаємовідношення теорії з фактами.

Тема 6. Методи наукового пізнання

Поняття методу та його роль у науковому пізнанні. Компоненти методу: сформульована мета дослідження (проблемний аспект); опис об'єктивної ситуації, в рамках якої розв'язується наукова задача (онтологічний аспект); перелік операцій, необхідних для досягнення мети в заданих умовах (процедурний аспект).

Вимоги до методу: детермінованість закономірностями об'єкта та пізнавальної діяльності; заданість метою дослідження; надійність та результативність методу; економічність методу; відтворюваність методу.

Класифікація та характеристика емпіричних та теоретичних методів наукового дослідження. (спостереження, експеримент, аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, абстрагування, ідеалізація, формалізація та ін.)

Загальнонаукові підходи – структурний, функціональний, системний, алгоритмічний, вірогіднісний, інформаційний, діалектичний, сінергетичний. Особливості застосування спеціальних біологічних, загально-наукових емпіричних, загально-наукових теоретичних і загальнофілософських методів в наукових дослідженнях аграрної сфери.

Тема 7. Наука у сучасному світі. Наука і техніка

Діалектичний взаємозв'язок філософії і науки. Онтологічні, гносеологічні і методологічні основи науки. Наукові революції: причини, зміст, характер, вплив на розвиток суспільства. Науково-технічний прогрес. Концепції технологічного детермінізму, технофобії.

Поняття етики, об'єкт етики науки. Моральні норми й етичні правила наукової діяльності. Свобода наукової творчості і відповідальність (професійна, соціальна, моральна) вченого. Цінності етосу науки – універсалізм, організований скептицизм, колективізм, безкорисливість (за Р. Мертоном).

Ідеали наукового дослідження вченого і їх відповідність суспільному запиту та очікуванням комерційної вигоди. Наукова чесність й об'єктивність та проблема плагіату. Наукові комунікації і принципи взаємодії наукових спільнот із владою, засобами масової інформації, іноземними колегами. Політичні, соціальні, економічні, екологічні та моральні наслідки запровадження у практику наукових розробок у сфері біолого-медичних і сільськогосподарських наук.

4 Тематика і плани лекцій

№ з/п	Назва теми	План лекції	Обсяг у годинах
1	Зміст, основні поняття та проблеми філософії науки	1.Виникнення філософії науки, її об'єкт і предмет. 2. Поняття науки, її структура і функції. 3. Роль науки в життєдіяльності суспільства і людини.	2
2	Головні етапи розвитку науки	1. Протонаука стародавніх цивілізацій. 2. Наука Середньовіччя і Відродження. 3. Новий час : становлення науки сучасного типу. 4. Некласична наука і постнеокласична наука: особливості формування і сучасний стан	2
3	Пізнання і наукове пізнання як об'єкт філософського аналізу	1. Сутність пізнання, його види, проблема пізнаваності світу. 2. Структура пізнавального відношення. Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні. 3. Проблема істини в різних філософських вченнях. 4. Специфіка та ознаки наукового пізнання.	2
4	Структура наукового знання і основні форми наукового пізнання	1. Емпіричний та теоретичний рівні наукового знання. 2. Ідеали і норми наукового дослідження, наукова картина світу, філософські засади науки. 3. Спостереження та експеримент як основні форми емпіричного пізнання. 4. Наукова проблема, наукова ідея, гіпотеза, науковий закон і теорія як раціонально-логічні форми наукового пізнання.	2
5	Сучасні концепції структури і розвитку наукового знання	1. Поняття наукової теорії, її структура та функції. 2. Розвиток наукової теорії: зміст, принципи, характерні риси. 3. Наукові революції як ключові етапи розвитку наукового знання. 4. Моделі розвитку науки Т. Куна, І. Лакатоса, П. Фейєрабенда, К. Поппера.	2
6	Методи наукового пізнання	1. Поняття наукового методу, його компоненти та вимоги до методу. 2. Класифікація методів наукового пізнання. Загальнонаукові підходи та принципи наукового дослідження. 3. Емпіричні методи. 4. Теоретичні методи пізнання.	2
7	Наука у сучасному світі. Наука і техніка	1. Діалектичний взаємозв'язок філософії і науки. Онтологічні, гносеологічні і методологічні основи науки. 2. Наукові революції: причини, зміст, характер, вплив на розвиток суспільства. 3. Науково-технічний прогрес. Концепції технологічного детермінізму, технофобії. 4. Етика науки і моральна відповідальність вченого.	2
		Усього годин	**14**

5 Тематика семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах
1	***Зміст, основні поняття та проблеми філософії науки*** Питання для обговорення: 1. Яке місце філософії науки в системі філософського знання? 2. Що становить об'єкт філософії науки? 3. Який предмет філософії науки? Чим він відрізняється від предмета філософії загалом? 4. Які питання належать до предметного кола філософії науки? 5. Сформулюйте поняття «наука». 6. Назвати і пояснити функції науки. 7. Деталізуйте зв'язок філософії науки з іншими галузями знання.	2
2	***Головні етапи розвитку науки*** Питання для обговорення: 1. Охарактеризуйте становлення переднауки в стародавніх цивілізаціях. 2. Чому антична наука поклала початок розвитку світової науки загалом? 3. Чи відбувався розвиток науки в добу Середньовіччя? 4. Які особливості і постаті властиві новоєвропейському періоду розвитку науки? 5. Назвати прикметні ознаки класичного етапу розвитку науки? 6. Некласичний етап розвитку науки: особливості і постаті. 7. Постнеокласичний етап: новий тип раціональності і перспективи.	4
3	***Пізнання і наукове пізнання як об'єкт філософського аналізу*** Питання для обговорення: 1. Дати визначення поняття «пізнання». 2. Назвати види пізнання і охарактеризувати специфіку кожного з них. 3. Чому чуттєве і раціональне є взаємопов'язаними рівнями процесу пізнання? 4. Які концепції істини ви знаєте і які ви вважаєте найбільш адаптованими і результативними до обраної вами галузі наукового дослідження? 5. Назвати специфічні ознаки наукового знання і принципи наукового пізнання. 6. В чому полягає специфіка пізнавальної діяльності вченого в галузях логіко-математичних, природничих, інженерно-технічних, соціально-гуманітарних наук?	4
4	***Структура наукового знання і основні форми наукового пізнання*** Питання для обговорення: 1. Дати визначення поняття «емпіризм». 2. Охарактеризувати особливості пізнавальної діяльності на теоретичному рівні дослідження. 3. Назвати ідеали наукового дослідження. 4. Обґрунтувати доцільність прийнятих у науковому співтоваристві норм наукового дослідження.	4

	5. Що таке «наукова картина світу» і як вона впливає на характер пізнавальної діяльності вченого? 6. Чому факти, опис, вимірювання, порівняння є пов'язані із спостереженням як формою емпіричного пізнання? 7. Які провідні загальнонаукові підходи та принципи мають застосовуватися в сучасному науковому дослідженні?	
5	***Сучасні концепції структури і розвитку наукового знання*** Питання для обговорення: 1. Дати визначення поняття «наукова теорія». 2. Які структурні елементи входять до складу наукової теорії? 3. Які функції наукова теорія відіграє у розвитку науки? 4. В чому полягає зміст на значення наукової революції для розвитку наукового знання? 5. Охарактеризувати фальсифікаціонізм К. Поппера. 6. Висвітлити модель розвитку науки Т. Куна. 7. Розкрити сутність методології дослідницьких програм І. Лакатоса. 8. Чому методологію дослідження П. Фейєрабенда вважають епістемологічним анархізмом?	4
6	***Методи наукового пізнання*** Питання для обговорення: 1. Сформулюйте поняття наукового методу, які є вимоги до методів? 2. Як прийнято класифікувати методи наукового пізнання? 3. Назвати емпіричні методи наукового пізнання. 4. Назвати теоретичні методи наукового пізнання. 5. Яку роль відіграють спеціальні наукові методи в науковому пізнанні? 6. Які методи наукового пізнання застосовуються в практичній діяльності біолога-дослідника? 7. Назвати принципи дослідження біологічної реальності. 8. Охарактеризувати роль діатропічної пізнавальної моделі для біологічного пізнання.	2
7	***Наука у сучасному світі. Наука і техніка*** Питання для обговорення: 1. В чому суперечність між свободою досліджень і моральною відповідальністю вченого? 2. Які сутнісні ознаки техніки та технології? 3. Як впливає розвиток науки і техніки на суспільний прогрес? 4. Чи завжди наука і техніка розвивались синхронно в історії людства? 5. Що таке наукова революція і які революції були в історії розвитку світової науки? 6. Дати визначення поняття етики. 7. Охарактеризуйте професійну, соціальну, моральну відповідальність вченого. 8. Назвіть, які ідеали наукової творчості вам відомі. 9. Чи існує свобода наукової творчості в умовах комерціалізації науки і підпорядкування її потребам практики?	2
	Усього годин	**22**

6 Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми СРС	Обсяг у годинах
1	Біологія і культура: формування нових феноменів, дискурсивних практик і ціннісних орієнтирів.	6
2	Принципи та особливості пізнання біологічної реальності.	5
3	Інтуїція в науковому пізнанні.	6
4	Специфіка пізнання в соціально-гуманітарних науках.	5
5	Етика науки і соціальна відповідальність вченого.	5
	Усього годин	**27**

7 Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає підготовку реферату.

Теми рефератів

1. Проблема періодизації історії науки.
2. Роль філософії у науковому дослідженні.
3. Природниче та соціально-гуманітарне пізнання.
4. Критерії науковості знання. Проблема демаркації в науці.
5. Емпіричний редукціонізм Віденського гуртка, принцип верифікації.
6. К. Поппер про розвиток науки.
7. Форми наукового пізнання: класичні і сучасні.
8. І. Лакатос та його методологія науково-дослідницьких програм.
9. П. Фейрабенд: методологічний анархізм, теза про неспівмірність теорій.
10. Концепція наукових революцій.
11. Методологічні особливості герменевтики.
12. Генеза науки. «Арістотелівська» та «Галілеєвська» науки.
13. Поняття стандартної концепції наукового знання (факти, емпіричні і теоретичні методи, гіпотеза, система).
14. Роль парадигми в науці: Т. Кун, його послідовники та опоненти.
15. Наука як пізнавальна діяльність.
16. Наука як система знань.
17. Наука як культурний феномен.
18. Наука як соціальний інститут.
19. Поняття наукової картини світу.
20. Зміна історичних типів наукової раціональності: класична, некласична, постнеокласична наука.
21. Буденна та наукова мова як основа побудови картини світу.
22. Особливості постнеокласичної науки.
23. Техніка та технологія як предмет філософського осмислення.
24. Основні етапи розвитку техніки.

25. Інженерія як соціальний інститут та форма діяльності.

26. Сучасна інформаційна революція та її соціальні наслідки.

27. Наука в системі техногенної цивілізації.

28. Наука в інформаційному суспільстві.

29. Філософія і концептуальний апарат науки.

30. Проблема гуманізму та ціннісної орієнтації наукового знання.

8 Перелік запитань для підготовки до підсумкового контролю (екзамен)

1. Філософія як теоретична та методологічна база наукового пізнання.

2. Антична наука і проблема методу пізнання.

3. Натуралістична антропологія Ф. Бекона, розробка нової моделі науки, емпіричного методу і розкриття причин помилок у пізнанні.

4. Система раціоналізму Р. Декарта.

5. Роль діатропічної пізнавальної моделі для біологічного пізнання.

6. Суб'єктно-ціннісний аспект біологічного пізнання.

7. «Коперніканський переворот» І. Канта. Теоретичний і практичний розум.

8. Розвиток науки у стародавніх цивілізаціях.

9. Наука у добу Середньовіччя.

10. Наука у добу Відродження.

11. Класична наука Нового часу.

12. Некласична наука.

13. Постнекласичний етап розвитку науки.

14. Проблеми філософії науки в неокантіанстві Марбурзької (Коген, Наторп, Кассірер) та Баденської (Віндельбанд, Ріккерт) шкіл.

15. Професійна, соціальна та моральна відповідальність вченого.

16. Неопозитивістські концепції методології науки (Б. Рассел, М. Шлік, Л.Вітгенштейн, Р. Карнап, Ф. Франк).

17. Біотехнологічна практика як один із специфічних феноменів сучасного наукового пізнання.

18. Теорія наукових революцій Т. Куна.

19 Діалектика як логіка пізнавальної діяльності та логіка викладу отриманих результатів.

20. Герменевтика в контексті пізнавальної і соціокультурної діяльності.

21. Феноменологія як філософська методологія.

22. Структуралізм як методологічна доктрина, її можливості та межі.

23. Формування особистості науковця.

24. Етика та праксеологія науки.

25. Пізнання як напрям самореалізації людини.

26. Дві концепції пізнавального процесу: пізнання як відображення і як творчість; проблема їх синтезу.

27. Форми пізнавальної діяльності. Буденне, релігійне, художнє пізнання.

28. Сутність сенсуалізму, емпіризму, раціоналізму та ірраціоналізму.

29. Філософія та методологія науки про істину та її критерії.

30. Наука як форма пізнання світу. Сутність науки. Предмет і функції науки.

31. Структура і класифікація наук. Взаємодія наук як чинник їх розвитку.

32. Наукова ідея як спроба нетрадиційного пояснення явищ.

33. Поняття про наукові факти та їх роль у науковому дослідженні.

34. Формування та обґрунтування наукових гіпотез. Види гіпотез.

35. Концепція як спосіб розуміння, пояснення, тлумачення основної ідеї теорії.

36. Поняття наукової теорії, її сутність та структура. Наукова теорія як найвищий рівень синтезу знання.

37. Проблема як форма наукового пізнання і її роль у досягненні істини.

38. Типологія методів наукового пізнання: спеціальні та загальнонаукові.

39. Класифікація та характеристика загальнонаукових емпіричних методів.

40. Загальнонаукові теоретичні методи дослідження.

9 Рекомендовані джерела інформації

1. Гриб В.І. Філософія науки. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2019. 224 с. URL: http://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6908/Grib_filisof_nauki.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

2. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с. URL: http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf.

3. Сидоренко О. П. Філософія науки: курс лекцій з вивчення дисципліни для здобувачів ІІІ рівня вищої освіти «доктори філософії» спеціальності 204 «ТВППТ» денної та заочної форми навчання. Одеса: ОДАУ, 2019. 156 с. URL: https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Kurs-lektsij-Filosofiya-nauky.pdf.

4. Філософія сучасної науки і техніки: підручник / Е. Семенюк, В. Мельник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilovepdf-compressed.pdf.

5. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 184 с.

6. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / За ред. І. С. Добронравової, О. В. Руденко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. URL: http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf.

10 Оцінювання результатів навчання

Схема розподілу балів:

Екзамен	50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	40 балів (підсумковий контроль)

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Екзамен	30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	25 балів (підсумковий контроль)

Система оцінювання результатів навчання:

1) *Максимальна кількість балів, які студент може здобути протягом семестру – 60.*
2) *Максимальна кількість балів, які студент може здобути на екзамені (підсумковий контроль) – 40.*
3) *Оцінювання роботи на семінарських (практичних), лабораторних заняттях, самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5».*
4) *Основними формами оцінювання знань здобувачів вищої освіти є поточний і підсумковий семестровий контроль.*

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни:

Поточний контроль: *MAX = 50 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 30 балів*	*Доповіді на семінарських заняттях*
	Усне опитування
	Письмові роботи з засвоєння тем курсу
	Виконання завдань самостійної роботи
Виконання індивідуальних завдань: *MAX = 10 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 5 балів*	*Реферат*
Підсумковий семестровий контроль (екзамен): *MAX = 40 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 25 балів*	*Екзамен*
Разом	*MAX = 100 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 60 бал*

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11 Політика курсу

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі повинні мати активовану пошту.

Обов'язком здобувача є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації в Viber, Телеграм-каналах групи.

Усі письмові запитання здобувача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на електронну пошту кафедри або електронну пошту викладача.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у заходах, що сприяють розвитку здобувачів і поліпшенню іміджу університету.

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.